

Súd: Okresný súd Nitra
Spisová značka: 19C/6/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4119200868
Dátum vydania rozhodnutia: 07. 10. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Lucia Kuzmová
ECLI: ECLI:SK:OSNR:2020:4119200868.9

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Nitra sudkyňou JUDr. Luciou Kuzmovou v spore žalobcu: Peter Z., nar. XX.X.XXXX, bytom Q. 13, 949 01 Nitra, práve zastúpený: JUDr. Namir Alyasry, PhD., advokát, IČO: 42 180 520, so sídlom Štúrova 43, 949 01 Nitra, proti žalovanej: Slovenská republika, za ktorú koná Generálna prokuratúra SR, Štúrova 2, 812 85 Bratislava, o náhradu škody a nemajetkovej ujmy spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci, takto

rozhodol:

I. Žalovaná je povinná zaplatiť žalobcovi sumu 28 503,50 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 28 503,50 eur od 23.2.2019 do zaplatenia, a to všetko do 30 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

II. Vo zvyšnej časti súd žalobu zamieta.

III. Žalobca má voči žalovanej nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % z prisúdenej sumy, o výške ktorej bude rozhodnuté súdom prvej inštancie samostatným uznesením.

odôvodnenie:

1. Žalobou doručenou Okresnému súdu Nitra dňa 25.1.2019 žalobca žiadal, aby súd zaviazal žalovanú zaplatením sumy vo výške 201 303,50 eur titulom náhrady škody a nemajetkovej ujmy spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci. Súčasne sa domáhal priznania náhrady trov konania.

2. V žalobe uviedol, že na základe uznesenia vyšetrovateľa Prezídia PZ, Úradu boja proti organizovanej kriminalite zo dňa 11.10.2005, ČVS: PPZ-2/BOK-Z-1-2005 bol trestne stíhaný ako obvinený z trestného činu legalizácie príjmu z trestnej činnosti. Voči predmetnému uzneseniu podal sťažnosť, ktorá bola zamietnutá. Na základe uznesenia sudcu pre prípravné konanie tunajšieho súdu zo dňa 13.10.2005, sp. zn. 3Tp/194/2005 bol vzatý do väzby, podal sťažnosť i voči tomuto uzneseniu, ktorá bola uznesením Krajského súdu v Nitre sp. zn. 3Tpo/21/2005 zo dňa 20.10.2005 tiež zamietnutá. V priebehu výkonu väzby podal žalobca viacero žiadostí o prepustenie z väzby na slobodu, dňa 26.6.2006 podal tiež sťažnosť na priebeh prípravného konania. Vo väzbe bol žalobca od 11.10.2005 do 14.3.2007, teda viac ako 1 rok a 5 mesiacov, z väzby bol prepustený uznesením sudcu pre prípravné konanie tunajšieho súdu zo dňa 14.3.2007, sp. zn. 3Tp/35/2004. Trestné stíhanie voči žalobcovi bolo zastavené uznesením prokurátora Krajskej prokuratúry v Nitre zo dňa 31.1.2018, sp. zn. Kv 1/13/4400-27, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 20.2.2018 s poukazom na § 215 ods.1 písm. c) Trestného poriadku. Celé trestné konanie voči žalobcovi tak trvalo viac ako 12 rokov a 4 mesiace. V dôsledku tohto trestného stíhania žalobcovi vznikla škoda a to jednak samotným trestným konaním začatým na základe uznesenia o vznesení obvinenia, ako aj vzatím do väzby. Dňa 20.8.2018 žalobca podal žiadosť o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody na Generálnu prokuratúru SR. Listom zo dňa 10.1.2019, ktorý bol doručený právnomu zástupcovi žalobcu dňa 14.1.2019 Generálna prokuratúra SR oznámila odmietnutie

žiadosti o predbežné prerokovanie nároku s tým, že nárok žalobcu nebude uspokojený ani čiastočne. Za nezákonné rozhodnutie považuje žalobca unesenie o vznesení obvinenia a následne vydané uznesenie o vzatí žalobcu do väzby. Nárok žalobcu spočíva v nároku na náhradu škody vo forme skutočnej škody, ktorá mu vznikla práve a iba v dôsledku nezákonného trestného stíhania ako aj v dôsledku rozhodnutia o vzatí do väzby, ako aj v nároku na náhradu nemajetkovej ujmy, ktorá mu vznikla v dôsledku vydania nezákonných rozhodnutí a z toho plynúcich následných neprimeraných zásahov do žalobcových osobnostných práv v podobe práva na česť a dôstojnosť, práva na dobré meno v rámci spoločenského postavenia, práva na osobnú slobodu, práva na zamestnanie a podnikanie, ako aj práva na ochranu života a zdravia. Samotné trestné stíhanie v dĺžke viac ako 12 rokov, ako aj výkon väzby v trvaní skoro jedného a pól roka výrazne negatívne ovplyvnili osobný život žalobcu a hoci sa na neho do okamihu právoplatnosti uznesenia o zastavení trestného stíhania zo strany úradov prihládalo ako na nevinného, už samotný fakt trestného stíhania bol pre žalobcu veľkou záťažou, ktorá vo veľkej miere zasiahla do jeho súkromného a osobného života, cti a dobrej povesti a to tým viac, že sa jednalo o obvinenie nepravdivé. Žalobca poukazoval na dôsledky trestného stíhania, ktoré sa u neho fatálne odzrkadlili vo všetkých sférach, v ktorý aktívne pôsobil. Uvedené sa negatívne podpísalo aj na jeho súkromný život, keďže stále prítomná neistota čo s ním bude sa napokon premietla do rozpadu vzťahu s jeho družkou, žalobca žil v neistote, čo mu spôsobovalo psychické problémy. Žalobca je otcom maloletej, 12-ročnej dcéry, ktorú musel až do zastavenia trestného stíhania presvedčať, že žiadnu trestnú činnosť nespáchal, čo sa negatívne prejavilo na ich vzájomnom vzťahu. Z dôvodu trestného stíhania musel mať žalobca viac ako 12 rokov postavenie osoby bez štátnej príslušnosti, čím pociťoval viaceré obmedzenia svojich práv a slobôd. Počas pobytu v ústave na výkon väzby sa začal výrazne zhoršovať žalobcov imunitný systém. Problémy mu spôsobovalo najmä značne plesnivé prostredie v ústave na výkon väzby Leopoldov, žalobca utrpel vážnu psychickú ujmu s trvalými následkami. Podanou žalobou sa žalobca domáha náhrady skutočnej škody, ktorá mu vznikla nezákonným rozhodnutím o vznesení obvinenia v celkovej výške 1 303,50 eur. Túto škodu žalobca vyčíslil ako administratívnu záťaž, ktorá mu vznikla za úhradu správnych poplatkov, ktoré bol žalobca nútený vynaložiť v súvislosti s tým, že od roku 2001 je osobou bez štátneho občianstva. Ďalej sa žalobca domáha priznania náhrady nemajetkovej ujmy spôsobenej nezákonným uznesením o vznesení obvinenia vo výške 150 000 eur a uznesením o vzatí od väzby vo výške 50 000 eur. Spolu sa tak žalobca domáha priznania sumy vo výške 201 303,50 eur. Z uvedenej sumy si žalobca uplatňuje aj zákonný úrok z omeškania a to dňom nasledujúcim po dni, kedy bola žalovanej doručená žiadosť na predbežné prerokovanie nároku. Žiadosť bola žalovanej doručená dňa 22.8.2018, žalobca si preto zákonný úrok z omeškania uplatňuje počnúc dňom 23.8.2018 až do zaplatenia.

3. Žalovaná vo vyjadrení k žalobe žiadala žalobu zamietnuť ako nedôvodnú, vzniesla i námietku premlčania. Pokiaľ žalobca za nezákonné rozhodnutie považuje uznesenie o vznesení obvinenia z 11.10.2005, ktoré prevzal dňa 11.10.2005, objektívna lehota pre uplatnenie práva mu uplynula dňa 11.10.2015. V prípade uznesenia o vzatí žalobcu do väzby zo dňa 13.10.2005 uplynula objektívna premlčacia doba dňom 13.10.2015. Uznesenie o vznesení obvinenia bolo vydané vychádzajúc z dôkazného stavu, z ktorého vyplývalo dôvodné podozrenie, že žalobca sa dopustil konania, ktoré má všetky znaky trestného činu. V štádiu vznesenia obvinenia nebolo nutné vykonať dokazovanie v rozsahu umožňujúcom prijať jednoznačný záver o tom, že obvinený nespáchal skutok, pre ktorý bol obvinený, pretože uznesenie o vznesení obvinenia nie je konečným rozhodnutím. Ani následné zastavenie trestného stíhania neznamená, že postup policajta, resp. dozorujúceho prokurátora pri vznesení obvinenia bol nezákonný. Po začatí trestného stíhania boli zadovážené viaceré dôkazy, na podklade ktorých vyšetrovateľ vzniesol žalobcovi obvinenie. V čase vznesenia obvinenia existovali konkrétne skutočnosti, ktoré nasvedčovali tomu, že skutok, ktorý bol žalobcovi kladený za vinu sa stal, má znaky trestného činu. Tomuto nasvedčovali najmä informácie získané z nasadených informačno-technických prostriedkov, ktoré boli následne potvrdené výsledkami vykonaných domových prehliadok, v rámci ktorých boli zaistené viaceré motorové vozidlá a tiež dva motorové člny pochádzajúce z trestnej činnosti. Dôvodnosti rozhodnutia vyšetrovateľa o vznesení obvinenia konečnom dôsledku nasvedčovali aj jednotlivé listinné dôkazy preukazujúce, že predmetné motorové vozidlá (motorové člny) boli v minulosti odcudzené ich pôvodným majiteľom. Práve vzhľadom na jednotlivé predmety (odcudzené vozidlá a člny) zaistené v rámci týchto prehliadok existovalo v tom čase dostatočne odôvodnené podozrenie, že žalobca sa podieľal nielen na dovoze týchto motorových vozidiel a člnov z rôznych krajín na územie Slovenskej republiky, ale aj dôvodné a reálne podozrenie, že tieto vozidlá aj vedome legalizoval a mal vedomosť o ich pôvode. Prípravné konanie sa komplikovalo a predlžovalo pre spracovávanie viacerých žiadostí o poskytnutie právnej pomoci adresovaných do iných štátov, pričom viaceré z nich neboli realizované

v potrebnom rozsahu a bolo potrebné opakovane dopĺňať dokazovanie. Postup orgánov činných v trestnom konaní a taktiež súdu, ktorý rozhodoval o väzbe žalobcu (vtedy obvineného), bol v čase vydávania jednotlivých rozhodnutí správny, dôvodný a zákonný. V rámci väzobného trestného stíhania v tom čase obvineného žalobcu bol opakovane spisový materiál predkladaný v súvislosti s rozhodovaním o väzbe tak prvostupňovému súdu, ako aj sťažnostnému súdu, pričom tieto súdy opakovane konštatovali nielen dôvodnosť samotného trestného stíhania, ale aj dôvodnosť vznesenia obvinenia žalobcovi. Nezanedbateľným argumentom svedčiacim o neopodstatnenosti uplatneného nároku na náhradu škody zo strany žalobcu je taktiež jeho samotný postoj k trestnej činnosti kladenej mu za vinu, keďže po vznesení obvinenia žalobca pri svojom prvotnom výsluchu pred vyšetrovateľom využil svoje právo a vo vzťahu k predmetnému skutku sa odmietol vyjadriť. Za nezákonné možno považovať len také rozhodnutie orgánu verejnej moci, ktoré nemalo zákonný podklad už v čase jeho vydania. V danej veci nie sú splnené zákonné podmienky pre priznanie náhrady škody podľa § 5 ods. 1 a § 6 ods. 1 zákona o zodpovednosti za škodu pri výkone verejnej moci, keďže obe rozhodnutia namietané žalobcom neboli zrušené alebo zmenené pre nezákonnosť príslušným orgánom a nie je možné ich pokladať za nezákonné.

4. Žalobca v replike uviedol, že jeho právo sa nemohlo premlčať, pretože nie on disponoval právomocou v trestnom konaní, o zastavení trestného stíhania voči žalobcovi rozhodovali orgány činné v trestnom konaní, poukázal na nález Ústavného súdu SR III. ÚS 44/2017 zo dňa 21.11.2017. Žalobca ďalej uvádzal, že za podstatný sa v takýchto prípadoch považuje neskorší výsledok trestného stíhania, a to bez ohľadu na to, ako sa javilo podozrenie v úvodných fázach trestného stíhania. Pokiaľ ide o postoj žalobcu k trestnej činnosti, kedy žalobca najprv využil svoje právo nevypovedať, išlo o jeho základné právo ako osoby obvinenej v trestnom konaní, výkon práva nemôže byť nijako postihovaný.

5. Súd spor prejednal za prítomnosti žalobcu a jeho právneho zástupcu a splnomocneného zástupcu žalovanej, oboznámil sa s ich prednesmi, vykonal dokazovanie výsluchom žalobcu, svedkov Valérie W., Jána E., Petry Z., Štefana X., PhDr. Miriamy V. a tiež oboznámením sa s listinnými dôkazmi tvoriacimi obsah súdneho spisu ako aj pripojeného vyšetrovacieho spisu.

6. Na pojednávaní žalobca uviedol, že dňa 11.10.2005 prišlo k nemu policajné komando, namierili na neho zbraň, zobudili jeho i jeho družku, ktorá bola v tom čase tehotná. Bola v treťom mesiaci a mala rizikové tehotenstvo. Policajti žalobcu spýtali, vykrikovali, že je zatknutý pre nejaký trestný čin, bol vzatý do väzby. Prvé tri dni strávil v Nitre, potom ho previezli do Leopoldova, bol zaradený na celu s nejakými obvinenými z vraždy. Počas pobytu vo väzbe si musel zvyknúť na dennodenné prehliadky a striptíz pred dozorcami. Sprchovali sa dvakrát do týždňa, nahnali ich do miestnosti, kde zhora tiekla voda a kto sa stihol namydliť, stihol sa aj osprchovať. Každé ráno o 5:45 ich budili, aby boli pripravení pre orgány činné v trestnom konaní, aj keď žiadny vyšetrovateľ neprišiel. Počas celého pobytu vo väzbe za ním ani raz neprišiel vyšetrovateľ, navštevoval ho len advokát, ktorý ho navštívil aj v súvislosti s priezviskom jeho dcéry, ktorá sa mu v marci 2006 narodila a ku ktorej nebolo určené otcovstvo. Dozorcovia vo väzbe väzňov stále kontrolovali. Aj v noci zasvietili svetlo. Cez deň ich poslali na dvor, ktorý mal 3 x 3 m, aby sa vyvetrali. Počas celého roka mal tú istú obuv a väzenské oblečenie, pretože priateľka mu inú obuv a oblečenie doniesť nevedela. Fyzické násilie síce nezažil, ale k šikane zo strany dozorcov dochádzalo. Stalo sa, že sa išiel osprchovať a všetky jeho veci mu zatiaľ rozhádzali, poskákali po tom pes. Na jednej cele odpadol plafón, boli tam plesnivé matrace. Keď padal sneh, padal aj do cely. Bol v permanentnom prievane. Umývadlo a záchod boli priamo na cele a keď bolo na cele viac ľudí, bolo všetko cítiť aj počuť. Dospel k tomu, že nezniesol mať pri sebe iného človeka, radšej je sám. V čase, keď ho vzali do väzby, mal vyše 100 kg, keď ho prepustili, vážil asi 70 kg. Počas väzby navštevoval psychológa, nemohol jesť, spávať. Družka mu každý deň písala a asi po pól roku po narodení dcéry ho navštívila aj s dcérou, čo mu dávalo silu celé to vydržať. Po návrate z väzby sa s družkou odcudzili. Žalobca bol depresívny, ona bola na všetko sama. Začala aj piť, čo mu vadilo. Keď mala dcéra 8 rokov, teda pred 5-timi rokmi sa rozíšli a odvtedy žije každý z nich sám. Každý z nich má také nemé výčitky, darmo jej povedal, že všetko dobre dopadne. Videla svet čierno a začala piť. Po prepustení z väzby sa snažil zaradiť sa do života. Vyšetrovateľ mu povedal, že si nemá robiť plány do budúcnosti, aj tak ho zavrú. K strate a následnému udeleniu občianstva žalobca uviedol, že mal československé občianstvo. V roku 1988 emigroval do Nemecka, kde mu ponúkli nemecké občianstvo. Bola podmienka, že sa vzdá slovenského občianstva, preto v roku 2000 slovenské občianstvo odovzdal. Nemecké občianstvo nedostal, bol to zdĺhavý proces, medzitým ho obvinili. Požiadal o spätné udelenie občianstva SR, ale jeho žiadosť bola z dôvodu prebiehajúceho trestného stíhania zamietnutá. Každý polrok musel chodiť na cudzineckú políciu,

kde žiadal o tolerovaný pobyt. Občiansky preukaz dostal až 17.10.2018, osem mesiacov po zastavení trestného stíhania. Toto mu komplikovalo hľadanie stálej práce. Mal záujem, aby sa trestné konanie pohlo, podával žiadosti a aj sťažnosti. Vzťahy s jeho družkou sa mu zhoršovali, družka otehotnela a išla na interrupciu, pretože nemali istú budúcnosť a bola tu stále hrozba, čo sa v budúcnosti stane. V noci stále nevie spať, blúdi po dome, stratil priateľov, myslia si o ňom, že je kriminálnik. Aj preto je najradšej sám, nechodí nikde, nezúčastňuje sa spoločenských udalostí. Keď už musí ísť na nejaký úrad, tak len nerád. Keď ho niekto pozdraví, stále rozmýšľa, či to bolo úprimne alebo posmešne. Predtým bol viac spoločenský, mal kamarátov, cestoval, s priateľkou chodili na dovolenky. V súčasnosti má kamarátku. Toto celé trvá už štrnásť rok a je mu aj teraz zle, keď je pred súdom. Nemá dôveru ani v justíciu, ani v orgány činné v trestnom konaní, na súde je len preto, že tu byť musí. Trpí za vec, ktorú nespáchal. To čo prežíva sú dennodenné útrapy, jeho pocity sa nedajú opísať. Pochopil by to len niekto, kto by si celé toto utrpenie prežil. Advokát mu poradil žiadať o náhradu škody, aby si aspoň čiastočne mohol dať do poriadku svoj život.

7. Svedkyňa Valéria W. na pojednávaní uviedla, že so žalobcom sa spoznali asi začiatkom roku 2012, oslovil ju ako účtovníčku s tým, že chce začať podnikat' v oblasti dopravy. Požiadala ho, aby jej predložil občiansky preukaz, na čo jej povedal, že ho nemá a povedal jej, že je trestne stíhaný a bol aj vo väzení, preto si spoluprácu so žalobcom rozmyslela. Neskôr zistila, že majú spoločného známeho, jej spolužiaka, ktorý sa za žalobcu zaručil, že ho dobre pozná. Dohodli sa, že tento ich spoločný známy Milan E. založí s.r.o. a budú spolupracovať. Spoločníkom PICK UP s.r.o. bol oficiálne zapísaný Milan E. a žalobca bol vedený ako zamestnanec tejto s.r.o. Aj z tohto vyplýva, že žalobca keďže nebol oficiálnym spoločníkom a konateľom tejto s.r.o., musel sa spoliehať na tretiu osobu. Počas spolupráce so žalobcom narážala na množstvo prekážok. Nemohol si zobrať pôžičku, vycestovať a ďalšie veci, avšak povinnosti mal ako každý iný podnikateľ. Bol povinný platiť odvody a mal aj iné povinnosti, čo sa jej niekedy aj ťažko vysvetľovalo, že povinnosti má a práva nemá ako všetci ostatní. V kontakte boli 4x až 6x mesačne. Žalobcu pozná ako zodpovedného a veľmi citlivého človeka, aj sa o neho bála, pretože sa jej zdalo, že má so sebou zlé úmysly, keď hovoril, že „to zabalí“. Žalobca zle znášal, že nemohol byť pri narodení jeho dieťaťa, nebol oporou svojej partnerke, nevedel čo bude, s partnerkou sa hádali, pretože mu neverila. Povedal, že toto bolo asi najhoršie obdobie v jeho živote. Bližšie sa k okolnostiam väzby ťažko vyjadroval, povedal, že prežíval len zo dňa na deň a bol vo veľkej neistote, bol frustrovaný z takej nemohúcnosti a bezradnosti. Keď žalobca vyšiel z väzenia, stále nebolo ukončené vyšetrowanie, stále nemal občiansky preukaz. S partnerkou sa rozišli 2 - 3 roky dozadu, hádky medzi žalobcom a jeho partnerkou vyplývali tiež z toho, že žalobca bol vo väzbe a bol pre partnerku nespoľahlivý. Po návrate žalobcu z väzby sa snažil nadväzovať vzťah s dcérou, ktorá sa mu počas väzby narodila. Dcéru okolie, teda žalobcova bývalá partnerka a jej rodina ovplyvňovali a žalobcovi dlhšie trvalo, aby si k nej našiel cestu.

8. Svedok X. E. na pojednávaní uviedol, že sa venuje alternatívnej medicíne, predtým 40 rokov pracoval v zdravotníctve, z toho asi 10 rokov na psychiatrickom oddelení. So žalobcom sa spoznali pred 8 - 9 rokmi. Žalobca bol vtedy na tom psychicky veľmi zle, mal samovražedné myšlienky. Vie, že žalobca bol vo vyšetrovacej väzbe a 12 rokov ho za čosi stíhali. Vo väzbe bol asi pól roka. Po prepustení z väzby nekomunikoval, nechodil do spoločnosti, mal problém prísť aj za ním. Nedalo sa s ním ani rozprávať, pretože hovoril len, že ho nebaví život. Na žalobcu trestné stíhanie vplývalo po všetkých stránkach, stále mal pocit krivdy, pocit, že na neho niekto pozerá. Všetko odmietal, bol zablokovaný. Mal narušené aj partnerské spoluzítie, bol stále v depresiách. To čo sa u neho udialo, ho poznamenalo na celý život a následky väzby a trestného stíhania sa prejavovali donedávna. O väzbe mu žalobca rozprával, že bol v jednej miestnosti, kde pozeral do plafónu, cítil sa sám a prichádzali k nemu zlé myšlienky. S týmito myšlienkami prišiel aj domov. Osobu žalobcu charakterizuje ako skôr uzavretého, ktorého stále prenasleduje, čo sa mu prihodilo a má pocit poškodenia. Stíhanie malo vplyv i na jeho rodinný život, keď bol žalobca vo väzbe, narodilo sa mu dieťa. Nemohol ísť do zahraničia pozrieť matku, lebo nemal občiansky preukaz. Musel chodiť na cudzineckú políciu. Momentálne žalobca nie je ani s partnerkou. Keď prišiel žalobca domov z väzby, nechcel a ani nemohol byť v kontakte s ľuďmi, mal pocit vnútornej krivdy, že sa na neho ľudia škaredo pozerajú.

9. Svedkyňa V. Z., dcéra žalobcu na pojednávaní uviedla, že jej rodičia sú rozvedení asi od jej 3 rokov. S otcom po rozvode trávil víkendy, stretávali sa nepravidelne. On bol dlhé roky v zahraničí. Má vedomosť, že otec bol trestne stíhaný a vzatý do väzby, čo sa dozvedela z novin a od jeho vtedajšej priateľky. Vo väzbe bol viac ako jeden rok, trestné stíhanie trvalo roky. Roky otec čosi vybavoval a riešil. Trestné stíhanie malo pre neho také následky, že sa mu rozpadol vzťah a jeho vtedajšia rodina a trestné stíhanie

negatívne ovplyvnilo aj ich vzájomný vzťah. V čase, keď bol otec vzatý do väzby mala asi 20 rokov, bola na vysokej škole v Bratislave. Otca toto celé zmenilo, stal sa ešte viac uzavretým a zatrpknutým. Od jeho vtedajšej partnerky vie, že to bolo veľmi náročné obdobie. Náročné to bolo aj pre ňu, keď sa dozvedela v podstate dve správy naraz, a to že otec je vo väzbe a že ona bude mať polovičnú sestru. Celé toto obdobie vníma ako veľmi náročné a chaotické. S otcom v súčasnosti v kontakte nie sú, naposledy boli v kontakte asi pred pól rokom.

10. Svedok B. X. uviedol, že žalobcu pozná od roku 1996. Zoznámili sa cez bývalého kolegu. Potreboval vtedy väčšie auto, s čím mu žalobca pomohol, bol s ním po auto v Nemecku. Stretávali sa nepravidelne na spoločných akciách, opekačkách, prostredníctvom ich spoločného kamaráta vo Veľkej Doline (okres Nitra). Má vedomosť o tom, že žalobca bol asi jeden a pól roka vo väzbe, čo sa mu zdalo čudné. Žalobcu poznal ako seriózneho človeka, seriózne jednal aj okolo obchodov s autami. Pozadie toho, prečo bol žalobca vo väzbe, bližšie nepoznal. Vie, že prebiehalo vyšetrovanie a nevie, či sa aj vôbec skončilo. Po prepustení žalobcu z väzby sa stretli u spoločného kamaráta. Povedal mu, že veľa ľudí od neho odskočilo. Pred pobytom vo väzbe bol žalobca úplne iný, bol optimista, ale potom sa zmenil. Prestal veriť ľuďom, mal divné myšlienky. S ľuďmi sa stretávať nechcel, cítil od nich odstup. Väzba a vyšetrovanie mali určite vplyv aj na jeho osobný život, poznačilo to jeho vzťah s partnerkou. Aj táto mala psychické problémy. Svedok mu poradil obrátiť na pána Farkaša, ľudového liečiteľa. Žalobca mal problém trvalo sa zamestnať, aj problém podnikať, pretože nemal občiansky preukaz a občianstvo. Nemohol poriadne sám fungovať. Pracoval len cez niekoho druhého a dá sa povedať, že načierno. Žalobca nerád rozprával o pobyte vo väzbe, a keď o tom hovoril, chytala ho depka. Raz mu povedal, že keď je človek takto zatvorený, chodia mu hlavou všelijaké myšlienky.

11. Svedkyňa V. Q. V. na pojednávaní uviedla, že ako klinický psychológ pracuje od roku 1989. Žalobca ju navštívil na základe odporúčenia pani doktorky Dúbravskej, u ktorej bol liečený na depresiu. Bola mu stanovená diagnóza F32 - stredne ťažká depresia a bolo mu odporúčané sedenie u psychológa. Prvýkrát prišiel žalobca 15.8.2017, kedy zozbierali anamnézu, všetky údaje o rodine, o jeho vzdelaní, o jeho živote. Tu spomínal, že bol krivo obvinený, že bol jeden a pól roka zavretý, mal poruchy spánku, stavy úzkosti, depresie. Navštevoval ju od roku 2017 do januára 2020, čo bolo spolu 9 stretnutí. K osobnosti žalobcu svedkyňa uviedla, že žalobca je introvertnejší, rozumný, nadpriemerne inteligentný človek, slušný, bez porúch správania. Trpezlivo znášal svoj údel, bez známok agresivity. Je vnímavý človek, ktorého uvedené veľmi trápilo. Introverti vo všeobecnosti majú sklon k horšiemu citlivejšiemu vnímaniu takýchto skutočností. Mal poruchy spánku, čo je prvá vec, ktorá sa objaví v súvislosti s psychickými problémami. Chodil na sedenia sa vyroznávať, čo mu pomáhalo uvoľniť sa s tým, že vedel, že ona je viazaná povinnosťou mlčanlivosti. V jeho vyjadreniach prvky nejakej fabulácie ohľadom toho, čo žalobca prežil, nezachytila.

12. Irena C., matka žalobcu v písomnom vyjadrení zo dňa 6.9.2020 uviedla, že o väzbe žalobcu jej dala vedieť žalobcova družka v novembri 2005, väzba trvala jeden a pól roka, bolo to veľmi dlho a bolo to stresujúce. Vo väzbe trpel žalobca a trpela i ona, pretože verila v jeho nevinu. Po prepustení z väzby bol žalobca úplne iný človek. Predtým bol veselý, priateľský, pracovitý, čestný, spoľahlivý a dobrý syn aj otec. Po prepustení z väzby bol vychudnutý, bledý, bál sa čokoľvek urobiť alebo povedať, trpel depresiami, nevedel sa zmieriť s tým, čo sa stalo, lebo vedel, že je nevinný. Zle znášal, čo povie rodina a okolie, ťažko hľadal zamestnanie, nemohol cestovať ani za ňou. Vyšetrovanie trvalo veľmi dlho. Keď spolu telefonovali a pýtala sa ho, ako pokračuje vyšetrovanie, vždy skoro s plačom povedal, že sa nič nedeje. Žalobcova rodina sa rozpadla. Nemohol žiť ako iní ľudia, nevedel, čo bude, nemohol prísť ani na pohreb jej manžela (otčima).

13. Z vykonaného dokazovania zistil nasledovný skutkový stav:

14. Z uznesenia vyšetrovateľa Prezídia policajného zboru, Úradu boja proti organizovanej kriminalite, Odbor Západ, Oddelenie vyšetrovania zo dňa 11.10.2005 mal súd preukázané, že žalobcovi bolo vznesené obvinenie pre trestný čin legalizácie príjmov z trestnej činnosti formou spolupáchateľstva podľa § 9 ods. 2 k § 252 ods. 1 písm. a), b), ods. 5 Trestného zákona na tom skutkovom základe, že žalobca spolu s obvineným Martinom V., nar. 11.6.1977 v Nitre mali priviesť zo škandinávskych krajín a Nemecka na územie Slovenskej republiky osobné motorové vozidlá opatrené odcudzenými evidenčnými číslami z iných vozidiel a motorové člny, o ktorých mali vedomosť, že boli odcudzené v uvedených štátoch, pričom s cieľom zatajiť ich existenciu a pôvod si zabezpečili a použili falošné faktúry, kúpnopredajné zmluvy,

technické preukazy a iné doklady k tomu potrebné, aby tieto previedli na seba a iné osoby a týmto konaním získali pre seba a iného finančný prospech najmenej vo výške 5 000 000 Sk. Voči uzneseniu o začatí trestného stíhania podal žalobca sťažnosť.

15. Žalobca bol následne uznesením sudcu pre prípravné konanie tunajšieho súdu sp. zn. 3Tp/194/2005 zo dňa 13.10.2005 vzatý do väzby z dôvodov podľa § 67 ods. 1 písmeno a), c) Trestného poriadku s tým, že lehota väzby začala plynúť dňa 11.10.2005 o 6:00 hod. a väzba sa vykoná v Ústave na výkon väzby Nitra. Voči predmetnému uzneseniu o vzatí do väzby podal žalobca sťažnosť. Krajský súd v Nitre uznesením sp. zn. 3Tpo/21/2005 zo dňa 20.10.2005 sťažnosť zamietol ako nedôvodnú.

16. Počas trvania väzby žalobca opakovane žiadal o prepustenie z väzby. Žiadosť žalobcu o prepustenie z väzby bola zamietnutá uznesením tunajšieho súdu sp. zn. 3Tp/3/2006 zo dňa 20.1.2006. Ďalšia žiadosť o prepustenie z väzby bola zamietnutá uznesením sp. zn. 3Tp/92/2006 zo dňa 25.7.2006.

17. Dňa 26.6.2006 podal žalobca Generálnej prokuratúre SR sťažnosť na priebeh prípravného konania, v ktorej poukázal na nedôvodné držanie vo väzbe a pomalý priebeh prípravného konania ďalej uvádzajúc, že počas celého trestného konania neboli produkované žiadne konkrétne skutočnosti, z ktorých vyplýva dôvodná obava napĺňajúca zákonné dôvody pre vznik alebo trvanie väzby.

18. Žalobca bol prepustený z väzby na slobodu uznesením sudcu pre prípravné konanie Okresného súdu Nitra zo dňa 14.3.2007, č. k. 3Tp35/07-18.

19. Z potvrdenia o prepustení z výkonu väzby mal súd preukázané, že väzba žalobcu trvala od 11.10.2005 do 14.3.2007.

20. Trestné stíhanie vedené voči žalobcovi bolo zastavené uznesením prokurátora Krajskej prokuratúry Nitra, sp. zn. Kv 1/13/4400-27 zo dňa 31.1.2018 podľa § 215 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, teda z dôvodu, že nebolo preukázané, že skutok, ktorý bol žalobcovi kladený za vinu, žalobca spáchal. V odôvodnení predmetného uznesenia prokurátor konštatoval, že v danom prípade absentuje obligatórny znak skutkovej podstaty trestného činu, a to jeho subjektívna stránka, teda úmysel zatajiť a zakryť pôvod vozidiel a člnov v trestnom čine tým, že tieto vozidlá a člny obvinení previedli na seba za účelom ich ďalšieho predaja.

21. Zo žiadosti o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody zo dňa 21.8.2018 súd zistil, že toto adresoval žalobca žalovanej podľa § 15 a nasl. zákona č. 514/2003 Z. z. a v tejto žiadosti je uvedené, že sa voči žalovanej domáha náhrady škody vo výške 201 303,50 eur s poukazom na rovnaké skutočnosti, ako sú uvedené v podanej žalobe. Z pripojenej doručky vyplýva, že táto poštová zásielka bola žalovanou prijatá dňa 22.8.2018.

22. Listom zo dňa 10.1.2019 žalovaná reagovala na žiadosť žalobcu o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody tak, že žiadosť zamietla ako nedôvodnú majúc za to, že zákonné dôvody a zákonné podmienky na uspokojenie uplatňovaných nárokov neboli dané. Z tvrdenia žalobcu mal súd preukázané doručenie tejto písomnosti dňa 14.1.2019.

23. Z listiny o prepustení zo štátneho zväzku Slovenskej republiky vydanéj Krajským úradom v Nitre dňa 19.10.2001 súd zistil, že žalobca bol zo štátneho zväzku Slovenskej republiky prepustený podľa § 9 zákona č. 40/1993 Z. z. o štátnom občianstve, a to dňom doručenia predmetnej listiny.

24. Ministerstvo vnútra SR, sekcia verejnej správy rozhodnutím č. SVSV-233002-2008/00990 zo dňa 16.6.2008 prerušilo konanie vo veci žiadosti žalobcu o udelenie štátneho občianstva do ukončenia trestného konania vedeného voči žalobcovi.

25. V odpovedi Prezídia Policajného zboru, Útvaru hraničnej a cudzineckej polície zo dňa 2.7.2013 na žiadosť žalobcu o vydanie cestovného dokladu sa konštatuje, že Oddelenie cudzineckej polície evidovalo žalobcu ako osobu bez štátnej príslušnosti, bez trvalého pobytu, s udeleným tolerovaným pobytom na adrese Metodova 13, Nitra. Tolerovaný pobyt dňom vycestovania z územia Slovenskej republiky zaniká. Žalobcovi bolo oznámené, že podmienky na vydanie cestovného dokladu, ktorý by mu umožňoval zákonne z územia Slovenskej republiky vycestovať nespĺňa.

26. Oddelenie cudzineckej polície Policajného zboru Nitra vydalo dňa 29.6.2009 rozhodnutie, ktorým žalobcovi predĺžilo povolenie na tolerovaný pobyt na území Slovenskej republiky na dobu 180 dní (od 10.7.2009 do 6.1.2010). Z ďalších listinných dôkazov predložených žalobcom vyplýva, že žalobcovi bol tolerovaný pobyt na území Slovenskej republiky povolený ďalej na obdobie od 5.7.2010 do 31.12.2010 (rozhodnutie zo dňa 1.7.2010), obdobie od 1.1.2011 do 29.6.2011. Dňa 6.9.2013 žalobca podal na Oddelení cudzineckej polície Policajného zboru Nitra žiadosť o udelenie povolenia na trvalý pobyt na území Slovenskej republiky na neobmedzený čas, ktoré konanie bolo rozhodnutím Oddelenia cudzineckej polície Policajného zboru Nitra zo dňa 7.10.2013 prerušené z dôvodu prebiehajúceho trestného stíhania voči osobe žalobcu. Následne k žiadosti žalobcu zo dňa 6.9.2013 zaujal stanovisko Úrad hraničnej a cudzineckej polície Prezídia Policajného zboru dňa 29.9.2017, v ktorom bolo uvedené, že žalobcovi trvalý pobyt neudeluje. Oddelenie cudzineckej polície Policajného zboru Nitra rozhodnutím zo dňa 25.3.2015 ďalšiu žiadosť žalobcu o udelenie trvalého pobytu na území Slovenskej republiky, ktorú žalobca podal dňa 9.3.2015, zamietlo s tým, že žalobca nespĺňa podmienky na udelenie trvalého pobytu na území Slovenskej republiky ani z dôvodov osobitného zreteľa.

27. Z potvrdenia Ministerstva vnútra SR zo dňa 3.3.2020 mal súd preukázané, že žalobca v súvislosti so žiadosťami o udelenie, predĺženie tolerovaného pobytu, žiadosťou o udelenie trvalého pobytu, vystavením cudzineckého pasu, predĺženie cudzineckého pasu od roku 2008 uhradil na Oddelení cudzineckej polície PZ v Nitre sumu vo výške 1 135 eur.

28. V náleze klinickej psychologičky PhDr. Miriam V. zo dňa 23.4.2018 je o osobe žalobcu uvedené, že je povahovo kľudný, flegmatického temperamentu, introvert, žije sám, má dve dcéry, zažil traumatickú udalosť, dostal sa do väzby neoprávnene, keď mal 40 rokov. Bol zavretý 17 mesiacov, jeho druhé dieťa bolo na ceste. Vo väzbe sa začal psychiatricky liečiť Triticcomom na spánok. Veľa rozmyšľal o živote, príčinách toho, čo sa stalo, zažíval pocity krivdy, nespravodlivosti, cítil sa incidentom stigmatizovaný, spoločensky obmedzený v uplatnení. Bol osobou bez štátnej príslušnosti, nemohol sa zamestnať, mal len na pôľroka povolený tolerovaný pobyt, ktorý sa vždy predlžoval. Nemohol byť s malou dcérou, čo ho dosť trápilo. Vyhľadal psychologickú pomoc, aby pri svojej introvertnosti trochu korigoval svoje myšlienky, táto nespravodlivosť trvala dvanásť a pól roka.

29. Z upovedomenia verejnej ochrankyne práv zo dňa 10.8.2017 vyplýva, že verejná ochrankyňa práv zistila porušenia základných práv a slobôd žalobcu obsiahnutých v ústave a medzinárodných dohovoroch, a to vzhľadom k tomu, že žalobcovi ako osobe bez štátnej príslušnosti nebol trvalý pobyt udelený ani z dôvodov osobitného zreteľa (§ 46 ods. 2 písm. c) zákona č. 404/2011 Z. z.). Porušenie základných práv a slobôd vyplývajúcich z ústavy bolo zistené tiež s poukazom na neprimeranú dĺžku trestného stíhania žalobcu. Konštatovanie porušenia základných práv žalobcu vyplýva i z upovedomenia verejnej ochrankyne práv zo dňa 4.1.2018, keď v zmysle uvedeného k tomuto porušeniu malo dôjsť v dôsledku neudelenia trvalého pobytu žalobcovi na území Slovenskej republiky.

30. Zistený skutkový stav súd posúdil v zmysle nižšie uvedených ustanovení platných právnych predpisov:

31. Podľa čl. 46 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky každý má právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím súdu, iného štátneho orgánu či orgánu verejnej správy alebo nesprávnym úradným postupom.

32. Podľa § 27b zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v platnom znení zodpovednosť za škodu spôsobenú rozhodnutiami, ktoré boli vydané pred nadobudnutím účinnosti tohto zákona, a za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom pred nadobudnutím účinnosti tohto zákona, sa spravuje predpismi účinnými do 31. decembra 2008.

33. Podľa § 3 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení účinnom do 31.12.2008 (ďalej len zákon č. 514/2003 Z. z.) štát zodpovedá za podmienok ustanovených týmto zákonom za škodu, ktorá bola spôsobená orgánmi verejnej moci, okrem tretej časti tohto zákona, pri výkone verejnej moci: a) nezákonným rozhodnutím, b)

nezákonným zatknutím, zadržaním alebo iným pozbavením osobnej slobody, c) rozhodnutím o treste, o ochrannom opatrení alebo rozhodnutím o väzbe, alebo d) nesprávnym úradným postupom.

34. Podľa § 3 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z. zodpovednosti podľa odseku 1 sa nemožno zbaviť.

35. Podľa § 4 ods. 1 písm. e) zákona č. 514/2003 Z. z. vo veci náhrady škody, ktorá bola spôsobená orgánom verejnej moci podľa § 3 ods. 1, koná v mene štátu Generálna prokuratúra Slovenskej republiky, ak škodu spôsobil štátny orgán podľa osobitného predpisu v občianskom súdnom konaní, v trestnom konaní alebo správnom konaní.

36. Podľa § 5 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z. právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím má účastník konania, ktorému vznikla škoda v dôsledku rozhodnutia vydaného v tomto konaní.

37. Podľa § 6 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z. ak tento zákon neustanovuje inak, právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím možno uplatniť iba vtedy, ak právoplatné rozhodnutie, ktorým bola škoda spôsobená, bolo zrušené alebo zmenené pre nezákonnosť príslušným orgánom. Súd, ktorý rozhoduje o náhrade škody, je viazaný rozhodnutím tohto orgánu.

38. Podľa § 6 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z. právo podľa odseku 1 možno priznať iba vtedy, ak poškodený podal proti nezákonnému rozhodnutiu riadny opravný prostriedok podľa osobitných predpisov. Splnenie tejto podmienky sa nevyžaduje, ak ide o prípady hodné osobitného zreteľa.

39. Podľa § 8 ods. 5 písm. a) zákona č. 514/2003 Z. z. právo na náhradu škody spôsobenej rozhodnutím o väzbe má ten, kto bol vzatý do väzby, ak bolo proti nemu zastavené trestné stíhanie.

40. Podľa § 15 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z. nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím, nezákonným zatknutím, zadržaním alebo iným pozbavením osobnej slobody, rozhodnutím o treste, o ochrannom opatrení alebo rozhodnutím o väzbe, ako aj nárok na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom je potrebné vopred predbežne prerokovať na základe písomnej žiadosti poškodeného o predbežné prerokovanie nároku (ďalej len „žiadosť“) s príslušným orgánom podľa § 4 <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2003/514/20130101>> a 11 <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2003/514/20130101>>.

41. Podľa § 16 ods. 4 zákona č. 514/2003 Z. z. ak príslušný orgán neuspokojí nárok na náhradu škody alebo jeho časť do šiestich mesiacov odo dňa prijatia žiadosti, môže sa poškodený domáhať uspokojenia nároku alebo jeho neuspokojenej časti na súde.

42. Podľa § 17 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z. uhrádza sa skutočná škoda a ušlý zisk, ak osobitný predpis neustanovuje inak.

43. Podľa § 17 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z. v prípade, ak iba samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadosťučinením vzhľadom na ujmu spôsobenú nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom, uhrádza sa aj nemajetková ujma v peniazoch, ak nie je možné uspokojiť ju inak.

44. Podľa § 17 ods. 3 zákona č. 514/2003 Z. z. v znení účinnom od 1.1.2009 výška nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa odseku 2 sa určuje s prihliadnutím najmä na: a) osobu poškodeného, jeho doterajší život a prostredie, v ktorom žije a pracuje, b) závažnosť vznikutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k nej došlo, c) závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v súkromnom živote, d) závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v spoločenskom uplatnení.

45. Podľa § 17 ods. 4 zákona č. 514/2003 Z. z. v znení účinnom od 1.1.2013 výška náhrady nemajetkovej ujmy priznaná podľa odseku 2 nemôže byť vyššia ako výška náhrady poskytovaná osobám poškodeným násilnými trestnými činmi podľa osobitného predpisu.

46. Podľa § 517 ods. 1 prvej vety Občianskeho zákonníka dlžník, ktorý svoj dlh riadne a včas nesplní, je v omeškaní.

47. Podľa § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.

48. Podľa § 3 nariadenia vlády č. 87/1995 Z. z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka výška úrokov z omeškania je o 5 percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu.

49. Nárok na náhradu škody spôsobenej vedením trestného stíhania, ktoré neskončilo právoplatným odsúdením, je špecifickým prípadom zodpovednosti štátu podľa zákona č. 514/2003 <<https://www.slovlex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2003/514/>> Z. z. V prípade nároku na náhradu škody uplatňovaného titulom nezákonného rozhodnutia je základným predpokladom vzniku zodpovednosti za škodu zrušenie alebo zmena právoplatného rozhodnutia, ktorým bola spôsobená škoda, pre jeho nezákonnosť príslušným orgánom. Vychádzajúc zo zmyslu a účelu zákona, ktorým je ochrana základného práva v zmysle § 46 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky, je potrebné vykladať pojem „zrušenie rozhodnutia“ extenzívne. Rovnaké účinky ako (formálne) zrušenie rozhodnutia má i zastavenie trestného stíhania, pretože sa ním trestné konanie končí, pričom podozrenie zo spáchania trestného činu sa nepotvrdilo. Zastavenie trestného stíhania znamená, že výsledky trestného (prípravného) konania ukazujú, že nejde o trestný čin, zároveň znamená, že podozrenie zo spáchania trestného činu sa nepotvrdilo a vyšla tak najavo nezákonnosť rozhodnutia (uvedené vyplýva i z nálezu Ústavného súdu SR, sp. zn. II. ÚS 25/2011, uznesenia Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 4MCdo/15/2009, rozsudku Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 3Cdo 194/2010).

50. Žalobca si v tomto konaní uplatňoval voči žalovanému nárok na náhradu škody titulom nezákonných rozhodnutí (§ 3 ods. 1 písm. a/ zákona č. 514/2003 Z. z.), za ktoré považoval uznesenie vyšetrovateľa o vznesení obvinenia zo dňa 11.10.2015 ako aj uznesenie Okresného súdu Nitra zo dňa 13.10.2005 o jeho vzatí do väzby.

51. Vychádzajúc z vyššie uvedených skutkových zistení a ustanovení právnych predpisov dospel súd k názoru, že žaloba je dôvodná. Z vykonaného dokazovania mal súd preukázané, že uznesením zo dňa 10.11.2005 bolo žalobcovi vznesené obvinenie z trestného činu legalizácie príjmov z trestnej činnosti podľa § 252 ods. 1 písm. a), b), ods. 5 Trestného zákona č. 140/1961 Zb. spáchaného formou spolupáchateľstva podľa § 9 ods. 2 uvedeného Trestného zákona. Proti uzneseniu o vznesení obvinenia podal žalobca sťažnosť, ktorá bola zamietnutá. Následne uznesením sudcu pre prípravné konanie Okresného súdu Nitra sp. zn. 3Tp/194/2005 zo dňa 13.10.2005 bol žalobca vzatý do väzby. Žalobca podal sťažnosť aj voči uzneseniu, ktorým bol vzatý do väzby, táto bola tiež zamietnutá. Väzba žalobcu začala dňom 11.10.2005 a trvala do 14.3.2007, kedy bol žalobca prepustený z väzby na slobodu. Trestné stíhanie vedené proti žalobcovi bolo zastavené uznesením prokurátora Krajskej prokuratúry v Nitre s odôvodnením, že je nepochybné, že žalobca skutok, ktorý mu bol kladený za vinu nespáchal.

52. V zmysle uvedeného (najmä s poukazom na R 35/1991) je možné konštatovať nezákonnosť rozhodnutí o vznesení obvinenia, ako aj uznesenia o vzatí žalobcu do väzby, v dôsledku čoho bola splnená podmienka pre vznik nároku žalobcu na náhradu škody, ktorej náhrady sa žalobca domáha titulom nemajetkovej ujmy ako aj titulom náhrady skutočnej škody, ktorá mu v dôsledku predmetných nezákonných rozhodnutí vznikla.

53. Pretože žalovaná v konaní vzniesla námietku premlčania, súd sa ako prvoradou zaoberal dôvodnosťou tejto námietky.

54. Podľa § 19 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z. právo na náhradu škody sa premlčí za tri roky odo dňa, keď sa poškodený dozvedel o škode. Ak je podmienkou uplatnenia práva na náhradu škody zrušenie alebo zmena právoplatného rozhodnutia, plynie premlčacia lehota odo dňa doručenia (oznámenia) rozhodnutia, ktorým bolo zmenené alebo zrušené právoplatné rozhodnutie.

55. Podľa § 19 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z. najneskôr sa právo na náhradu škody premlčí za desať rokov odo dňa, keď bolo poškodenému doručené (oznámené) rozhodnutie, ktorým mu bola spôsobená

škoda; to neplatí, ak ide o škodu na zdraví alebo škodu spôsobenú rozhodnutím podľa § 7 a 8 <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2003/514/20130101>>.

56. Podľa § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi.

57. Žalovaná v konaní tvrdila, že pokiaľ žalobca namieta nezákonnosť uznesenia o vznesení obvinenia, ktoré prevzal dňa 11.10.2005, objektívna premlčacia lehota mu uplynula dňa 11.10.2015 a pokiaľ ide o rozhodnutie o vzatí do väzby z 13.10.2005, v tomto prípade objektívna premlčacia lehota uplynula dňa 13.10.2015. Pretože žaloba bola na súd doručená dňa 25.1.2019, bola podľa žalovanej podaná po uplynutí premlčacej doby. Námietku premlčania súd vyhodnotil ako vznesenú v rozpore s dobrými mravmi. Z vykonaného dokazovania mal súd preukázané, že trestné stíhanie žalobcu trvalo viac ako 12 rokov, pričom nie žalobca zavinil, že objektívna 10-ročná premlčacia lehota uplynula ešte predtým, ako bolo voči žalobcovi vydané uznesenie o zastavení trestného stíhania. Žalobca sa tak ocitol v situácii, že sa nemohol domáhať nároku na náhradu škody predtým, ako bolo rozhodnuté o zastavení trestného stíhania (nebolo možné poukazovať na nezákonnosť namietaných rozhodnutí), zároveň, pokiaľ sa žalobca nároku domáha po vydaní a nadobudnutí právoplatnosti rozhodnutia o zastavení trestného stíhania, žalovaná sa bráni poukazovaním na uplynutie objektívnej premlčacej doby. Takýto postup je v rozpore s princípmi spravodlivosti a uplatnenie námietky premlčania v tomto prípade nie je možné vyhodnotiť inak ako v rozpore s dobrými mravmi. Podobný postoj zaujal v porovnateľnej veci aj Ústavný súd SR (nález III. ÚS 44/2017-25 zo dňa 21.11.2017). Ústavný súd už vyslovil názor, že vo všeobecnosti nie je vylúčené, aby vznesenie námietky premlčania žalovaným mohlo byť považované za konanie, ktoré je v rozpore s dobrými mravmi, pretože výkon žiadneho práva nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi. O takýto prípad však môže ísť iba výnimočne. V rozpore s dobrými mravmi môže byť však len taký výkon práva účastníkom v občianskom súdnom konaní, ktorý je výrazom zneužitia tohto práva na úkor druhého účastníka konania, pričom vo vzťahu k vznesenej námietke premlčania môže o takýto prípad ísť len vtedy, ak druhý účastník konania márne uplynutie premlčacej doby nezavinil a voči nemu by za tejto situácie priznanie účinkov premlčania bolo neprimerane tvrdým postihom. Pre posúdenie tejto primeranosti je potrebné vychádzať z konkrétnych okolností prípadu, najmä vziať do úvahy charakter uplatneného práva, jeho rozsah a dôvody, pre ktoré právo nebolo uplatnené pred uplynutím premlčacej doby (II. ÚS 176/2011, IV. ÚS 542/2013).

58. Žalovaná ďalej poukazovala na samotný postoj žalobcu v trestnom konaní, keď tento pri svojom prvotnom výsluchu po vznesení obvinenia využil svoje právo a vo vzťahu k predmetnému skutku sa odmietol vyjadriť. Podľa názoru súdu využitie práva nevypovedať v trestnom konaní v žiadnom prípade nemôže byť vyhodnocované v neprospech žalobcu. Právo odoprieť výpoveď sa v súčasnosti odvodzuje z čl. 6 ods. 1 a ods. 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a je dôsledkom ústavnej ochrany proti sebaobviňovaniu uvedenej v článku 37 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, v zmysle ktorej každý má právo odoprieť výpoveď, ak by ňou spôsobil nebezpečenstvo trestného stíhania sebe alebo blízkej osobe. Podobne toto právo upravuje aj Medzinárodný pakt o občianskych a politických právach v článku 14 odsek 3 písm. g) kde sa uvádza, že „každý, kto je obvinený z trestného činu, má právo nebyť nútený svedčiť proti sebe alebo priznať vinu.“ Právo odoprieť výpoveď je zakotvené aj v Ústave SR (čl. 47 ods. 1) či Trestnom poriadku (§ 121 ods. 1, 2). V právnom štáte by táto zásada mala mať prednosť pred dosiahnutím účelu trestného konania, a to aj vtedy, ak by mala viesť k dôkaznej núdzi. Z uvedeného je zrejmé, že odmietnutie vypovedania žalobcom v prípravnom konaní žalobcovi v žiadnom prípade nie je možné pričítať na ťarchu.

59. Žalovaná ďalej v priebehu konania uvádzala, že nezákonný postup zistený nebol, a toto nebolo konštatované ani v uznesení o zastavení trestného stíhania. Ďalej poukazovala na zákonný postup orgánov činných v trestnom konaní v prípade trestného stíhania žalobcu, keď žalobcovi bolo obvinenie vznesené na podklade relevantných dôkazných prostriedkov zistených v priebehu vyšetrovania, z ktorých vyplýval dostatočne odôvodnený záver o tom, že predmetný skutok sa stal a tohto skutku sa okrem iných osôb dopustil i žalobca. S touto obranou žalovanej sa súd nestotožnil a v tejto súvislosti poukazuje na rozhodnutie NS SR sp. zn. 4M Cdo/15/2009 publikované pod č. 57/2010, z ktorého právnej vety vyplýva, že „pri posudzovaní nároku na náhradu škody spôsobenej rozhodnutím o začatí trestného stíhania a vznesení obvinenia, zastavenie trestného stíhania, ak k takémuto rozhodnutiu došlo preto, že sa nenaplnil predpoklad o spáchaní trestného činu obvineným, má rovnaké dôsledky ako zrušenie

uznesenia o začatí trestného stíhania a vznesení obvinenia pre nezákonnosť (§ 6 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z.). Právoplatnosťou rozhodnutia o zastavení trestného stíhania sa trestné konanie končí a zanikajú účinky rozhodnutia o začatí trestného stíhania a vznesení obvinenia“. Z odôvodnenia tohoto rozhodnutia vyplýva, že pre správnu interpretáciu ustanovenia § 6 ods. 1 prvá veta zákona č. 514/2003 Z. z., nestačí vychádzať len z jeho jazykového znenia, teda z doslovného gramatického výkladu, ale je nevyhnutné uplatniť si výklad systematický a teleologický, pričom nemožno lipnúť na formálnom zrušení (zмене) tvrdeného nezákonného rozhodnutia, ale splnenie tejto podmienky treba vykladať extenzívne a len takýto výklad možno považovať za ústavne komforný. Z odôvodnenia tohto rozhodnutia tiež vyplýva, že nie je rozhodné, ako orgány činné v trestnom konaní vyhodnotili pôvodné podozrenie, ale či sa ich podozrenie v trestnom konaní potvrdilo. Súd teda zastáva názor, že zastavenie trestného stíhania, ku ktorému došlo z dôvodu, že sa nenaplnil predpoklad o spáchaní trestného činu obvineným (v tomto konkrétnom prípade, že spáchanie skutku žalobcovi nebolo preukázané) má rovnaké dôsledky ako zrušenie uznesenia o vznesení obvinenia pre nezákonnosť. Rozhodujúcim meradlom opodstatnenosti začatia trestného stíhania je teda neskorší výsledok trestného konania.

60. Z vykonaného dokazovania mal súd preukázané, že osobu žalobcu trestné stíhanie ako aj výkon väzby ovplyvnili a poznačili, čo malo výrazný vplyv na jeho osobnosť, rodinný a sociálny život, na jeho pracovné uplatnenie. Žalobca počas väzby trpel odlúčením od rodiny, nebol oporou svojej družke pri narodení ich spoločného dieťaťa, nemohol sa zúčastniť pohrebu svojho otčima. Súd vzal do úvahy, že žalobca ťažko znášal väzbu, pociťoval beznádej a neistotu, aj po prepustení z väzby bol žalobca v ťažkej psychickej situácii, pretože trestné stíhanie nebolo stále ukončené. Tlak z obvinenia pretrvával aj po prepustení z väzby, žalobca i jeho rodina žili v neistote, čo vzbudzovalo u žalobcu a jeho rodiny obavy z budúcnosti. Žalobcovi sa síce napokon podarilo podnikáť, avšak to len prostredníctvom tretej osoby, keď sám ako osoba bez štátneho občianstva právo podnikáť na území Slovenskej republiky nerealizovať nemohol. Uvedené si vyžadovalo neustále spoliehanie sa na tretiu osobu, mnohé veci tak boli pre žalobcu komplikovanejšie ako v prípade, pokiaľ by mohol podnikáť sám. Väzbu a trestné stíhanie žalobcu zle znášala i jeho rodina, družka siahla po alkohole a ich vzťah sa nakoniec rozpadol. Žalobca zle znášal aj tlak okolia z toho, ako ho vnímajú ostatní. Tieto okolnosti mal súd preukázané listinným dôkazmi, predovšetkým lekárskymi správami, ako aj z výsluchu svedkov. Nebyť nezákonného začatia trestného stíhania voči žalobcovi a nezákonnej väzby žalobcu by tieto dôsledky u žalobcu neboli nastali. Každé trestné konanie negatívne ovplyvňuje osobný život trestne stíhaného, na ktorého sa síce do okamihu právoplatnosti meritórneho rozhodnutia prihliada ako na nevinného, ale už samotný fakt trestného stíhania je záťažou pre každého obvineného. Už samotné trestné stíhanie výrazne zasahuje do súkromného a osobného života jednotlivca, do jeho cti a dobrej povesti, a to tým skôr, ak ide o obvinenie nepravdivé, ktoré je potvrdené právoplatným oslobodzujúcim rozsudkom súdu (Ústavný súd Českej republiky nález sp. zn. I. ÚS 554/04 z 31. marca 2005). Niet dôvodu dospieť k odlišnému záveru v prípade v tejto veci žalobcu, ktorý nebol spod obžaloby oslobodený, ale jeho trestné stíhanie bolo zastavené.

61. S poukazom na takto zistené skutočnosti, ktoré mal súd preukázané predovšetkým z výsluchu samotného žalobcu ale aj všetkých svedkov, ktorí v konaní v podstate zhodne potvrdili negatívny vplyv trestného stíhania a väzby na osobný ako aj pracovný život a psychiku žalobcu, súd dospel k jednoznačnému záveru o dôvodnosti žaloby.

62. Kritériá na určenie výšky náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch v zmysle v súčasnosti platnej právnej úpravy určuje ust. § 17 ods. 3 zákona č. 514/2003 Z. z. v platnom a účinnom znení (ktorý sa stal súčasťou právneho poriadku 1.1.2009). Podľa dnes účinného znenia tohto ustanovenia sa výška nemajetkovej ujmy v peniazoch určuje s prihliadnutím na osobu poškodeného, jeho doterajší život a prostredie, v ktorom žije a pracuje; závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k nej došlo; závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v súkromnom živote a závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v spoločenskom uplatnení. S účinnosťou od 1.1.2013 bolo zákonom č. 412/2012 Z. z., ktorým sa mení zákon č. 514/2003 Z. z. doplnené ustanovenie § 17 ods. 4 limitujúce hornú hranicu výšky náhrady nemajetkovej ujmy, podľa ktorého výška náhrady nemajetkovej ujmy nemôže byť vyššia ako výška náhrady poskytovaná osobám poškodeným násilnými trestnými činmi podľa osobitného predpisu, ktorým je zákon č. 215/2006 Z. z. o odškodňovaní osôb poškodených násilnými trestnými činmi v znení neskorších predpisov.

63. Z dôvodovej správy k zákonu č. 412/2012 Z. z. vyplýva, že zmyslu právnej úpravy zodpovednosti štátu za škodu zodpovedá, aby každá škoda spôsobená nesprávnym či nezákonným zásahom štátu bola primerane odčinená. Súdy však v konaniach o žalobách o náhradu škody mali nejednotný prístup, o čom svedčia aj protichodné súdne rozhodnutia a nepredvídateľné kritéria na určenie výšky nemajetkovej ujmy. Ustanovenie § 17 ods. 4 zákona č. 514/2003 Z. z. v znení účinnom od 1.1.2013 zaviedlo vzájomnú závislosť medzi odškodnením osôb poškodených násilnými trestnými činmi priznávaným podľa osobitného predpisu na jednej strane a výškou nemajetkovej ujmy priznanej na základe zodpovednosti štátu za výkon verejnej moci na strane druhej. Výška nemajetkovej ujmy nemôže presiahnuť výšku odškodnenia obete násilného trestného činu. Zákonodarca vychádzal zo skutočnosti, že v prípadoch obetí násilných trestných činov môže dôjsť aj k závažnému zásahu do zdravia či dokonca života, a preto považoval za neprimerané, aby odškodnenie za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci nebolo vyššie ako odškodňovanie za trvalé následky na zdraví či dokonca za život. V opačnom prípade by vznikal rozpor s poukazovaním na ľudský život ako najvyššiu hodnotu, od ktorej sa odvodzujú ostatné hodnoty. Aj podľa Európskeho súdu pre ľudské práva by priznaná finančná náhrada napr. v konaniach o ochranu osobnosti nemala byť neprimeraná iným finančným kompenzáciám, napríklad výške náhrady za utrpenie a bolesť (ktoré boli spôsobené napr. telesnými zraneniami - Karhuvaara a Italehti v. Fínsko). Podobne sa vyjadril aj Najvyšší súd SR, keď konštatoval, že priznávanie premrštených súm by mohlo viesť k bezdôvodnému obohacovaniu sa a dokonca by mohlo bagatelizovať niektoré ujmy na iných základných právach (rozsudok NS SR, Sp. zn. 4 Cdo 171/2005 zo dňa 27.04.2006).

64. Podľa § 5 ods. 1 zákona č. 215/2006 Z. z. o odškodňovaní osôb poškodených násilnými trestnými činmi (ďalej len zákon č. 215/2006 Z. z.) na výpočet odškodnenia, ak ide o ujmu na zdraví, sa primerane použijú ustanovenia osobitného predpisu upravujúceho poskytovanie náhrady za bolesť a náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia; náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia nemožno zvýšiť. Ak bola trestným činom spôsobená smrť, poškodený má nárok na vyplatenie odškodnenia v sume päťdesiatnásobku minimálnej mzdy. Ak právo na odškodnenie majú viacerí poškodení, rozdelí sa uvedená suma medzi nich rovnakým dielom. Poškodený trestným činom znásilnenia, sexuálneho násillia alebo sexuálneho zneužívania má nárok aj na vyplatenie odškodnenia za spôsobenú morálnu škodu v sume desaťnásobku minimálnej mzdy.

65. Podľa § 6 zákona č. 215/2006 Z. z. celková suma odškodnenia poskytnutá podľa tohto zákona nesmie presiahnuť päťdesiatnásobok minimálnej mzdy.

66. Po vykonaní dokazovania súd dospel k záveru, že žalobcovi prináleží náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch vo výške spolu 27 500 eur.

67. Titulom nezákonného trestného stíhania žalobcu súd žalobcovi priznal náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 22 200 eur. Za primeranú náhradu nemajetkovej ujmy súd považoval náhradu vo výške 1 800 eur za každý rok trestného stíhania vedeného voči osobe žalobcu. Uvedenú sumu považoval súd za dostatočnú vzhľadom na intenzitu, rozsah, následky, ako aj dĺžku trvania neprimeraného zásahu na osobnosť žalobcu. Pretože trestné stíhanie žalobcu trvalo 12 rokov a 4 mesiace súd žalobcovi priznal náhradu vo výške spolu 22 200 eur (za 12 mesiacov ide o sumu 21 600 eur + 600 eur za ďalšie 4 mesiace trestného stíhania). Sumu vo výške 150 000 eur, ktorej zaplata sa žalobca domáhal súd považoval za neprimeranú a príliš vysokú. Týmto súd nechce bagatelizovať dôsledky trestného stíhania, ktoré sa nepochybne v osobnom i pracovnom živote žalobcu prejavili, čo súd už uviedol vyššie, súd mal však za to, že požadovaná výška tohto odškodnenia žalobcu by viedla k jeho neprimeranému obohateniu. Takúto výšku náhrady súd považoval za neadekvátu i vzhľadom na právnu prax a súdne rozhodnutia v obdobných prípadoch (rozsudok KS BB sp. zn. 14Co/433/2015 z 23.8.2016 - náhrada vo výške 1 000 eur za každý rok trestného stíhania, rozsudok KS BB sp. zn. 16Co/63/2016 z 20.10.2016 - náhrada vo výške 800 eur za každý rok trestného stíhania, rozhodnutie NS SR sp. zn. 1MCdo/6/2013 z 12.11.2015 odmietnuté dovolanie - KS priznal náhradu 33 193,92 eur, rozhodnutie NS SR sp. zn. 3MCdo/17/2014 z 19.11.2015 odmietnuté dovolanie - KS priznal náhradu 33 120 eur, rozhodnutie NS SR sp. zn. 3MCdo/10/2013 z 23.9.2015 odmietnuté dovolanie - KS priznal náhradu 26 555,14 eur, rozhodnutie NS SR sp. zn. 5Cdo/4/2018 z 27.2.2019 odmietnuté dovolanie - KS priznal náhradu 11 063,13 eur a ďalšie).

68. Za nezákonnú väzbu žalobcu súd žalobcovi priznal sumu vo výške 5 000 eur. Súd predovšetkým zohľadnil, že žalobca bol objektívne obratý o možnosť byť prítomný pri narodení jeho dieťaťa a pri

jeho výchove a starostlivosti oň v počiatkoch jeho života. Žalobca ako každý iný rodič má právo byť pri narodení jeho dieťaťa a takisto počas prvých dní jeho života. Ide o významnú osobnú stratu, ktorá sa nedá ničím nahradiť a je možné ju len kompenzovať. Súd ďalej zohľadnil, že obmedzenie osobnej slobody znamenalo významný zásah do základného práva žalobcu garantovaného tak Ústavou SR ako aj Dohovorom o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Obdobne rozhodoval aj Ústavný súd Slovenskej republiky, a to napr. v náleze sp. zn. I.ÚS 250/2014 z 24.9.2014, kedy odškodnil nemajetkovú ujmu za porušenie vnútroštátneho práva pri vzatí obvinených sťažovateľov do väzby a jej výkone od 14.3.2014 do 30.5.2014 sumou 1 000 eur alebo v náleze sp. zn. II. ÚS 193/2014 z 30.7.2014, kedy odškodnil nemajetkovú ujmu za porušenie vnútroštátneho práva pri rozhodovaní o prepustení z výkonu väzby, kedy príslušná prokuratúra nekonala v zákonných lehotách a fakticky o približne 24 dní predĺžila trvanie väzby obvinenej osoby, a to sumou 1 000 eur.

69. Súd považuje za potrebné uviesť, že výška žalobcom požadovaných náhrad (150 000 eur za nezákonné trestné stíhanie žalobcu a 50 000 eur za nezákonnú väzbu žalobcu) celkom zjavne nezodpovedá požiadavke primeranosti a je podľa názoru súdu neodôvodnene premrštená.

70. V zmysle § 17 ods. 4 zákona č. 514/2003 Z. z. v platnom a účinnom znení nemôže byť v čase rozhodnutia súdu priznaná náhrada nemajetkovej ujmy vo výške presahujúcej sumu päťdesiatnásobku minimálnej mzdy. Vychádzajúc z nariadenia vlády č. 324/2019 Z. z., ktorým sa ustanovila suma minimálnej mzdy na rok 2020 vo výške 580 eur, je tento limit stanovený sumou vo výške 29 000 eur. Uvedené ustanovenie, ktoré upravuje tzv. limit náhrady nemajetkovej ujmy, je účinné od 1.1.2013. V danom prípade bolo nezákonné rozhodnutie vydané pred účinnosťou tohto ustanovenia. Aj keď súd pripúšťa opodstatnenosť v právnej teórii uvádzaného možného výkladu, že toto ustanovenie by sa nemalo použiť v prípade, ak bolo nezákonné rozhodnutie vydané pred účinnosťou novely, ktorou bol zavedený tento limit (napr. z dôvodu popretia princípu úplného odškodnenia, porušenia zákazu retroaktivity a pod.), súd je však toho názoru, že vzhľadom k neexistencii prechodných ustanovení k novele zákonom č. 412/2012 Z. z. nie je možné postupovať inak, ak má byť zachovaná zásada, že súdy zákony aplikujú a nie ich tvoria. Ak by zákonodarcu mienil upraviť túto otázku inak, uviedol by to v uvedenej novele. Naopak v dôvodovej správe k zákonu č. 412/2012 Z. z. je uvedené, že „zavedením novej úpravy sa stáva pôvodná právna úprava bezpredmetnou, a preto nie je potrebné, aby bola naďalej súčasťou zákona“. Z uvedeného je zrejmý úmysel zákonodarcu aplikovať tento limit na všetky prípady (s ohľadom na čas jej vzniku) zodpovednosti za škodu. Takisto podľa názoru súdu nejde prijatou novelou o odňatie už existujúceho práva, pretože právo na náhradu nemajetkovej ujmy nebolo poškodenému odňaté. Nie je možné zamieňať právo na náhradu nemajetkovej ujmy s právom na konkrétne peňažné plnenie, ktoré vzniká až rozhodnutím súdu o výške náhrady nemajetkovej ujmy. Táto konkrétna náhrada nie je v čase rozhodnutia súdu daná, ešte neexistuje, vzniká až právoplatnosťou rozhodnutia súdu o jej priznaní, teda aj o jej výške, na základe úvahy súdu.

71. V tomto prípade súd náhradu nemajetkovej ujmy žalobcovi priznal zohľadniac všetky vyššie popísané negatívne dôsledky tak trestného stíhania ako aj väzby na osobe žalobcu a dospel k sume náhrady vo výške 27 500 eur, ktorú sumu žalobcovi priznal. Priznaná suma náhrady nemajetkovej ujmy nepresahuje ani zákonný limit stanovený v ust. § 17 ods. 4 zákona č. 514/2003 Z. z. v platnom a účinnom znení.

72. Pokiaľ ide o náhradu sumy vo výške 1 303,50 eur, ktorú si žalobca uplatnil ako náhradu majetkovej škody, v tejto časti súd považoval žalobu za dôvodnú v celom rozsahu. Z vykonaného dokazovania mal súd preukázané, že žalobca bol zo štátneho zväzku Slovenskej republiky prepustený na vlastnú žiadosť v októbri 2001 a dobrovoľne sa tak stal osobou bez štátnej príslušnosti. Prepustenie zo štátneho zväzku Slovenskej republiky žalobca odôvodnil tým, že občianstvo odovzdal, pretože mal prisľub nadobudnutia nemeckého občianstva, čo bez odovzdania slovenského občianstva nebolo možné. Žalobca napokon nemecké občianstvo nezískal, preto žiadal o vrátenie občianstva slovenského. Vrátenie slovenského občianstva nebolo žalobcovi umožnené práve z dôvodu prebiehajúceho trestného stíhania. Súd mal z jednotlivých listinných dôkazov preukázané, že práve prebiehajúce trestné stíhanie bolo pre žalobcu jedinou prekážkou pre znovuzískanie štátneho občianstva Slovenskej republiky. O uvedenom svedčí i skutočnosť, že žalobcovi bolo štátne občianstvo Slovenskej republiky opäť udelené po zastavení trestného stíhania. Žalobca, pokiaľ chcel legálne na území Slovenskej republiky ako osoba bez štátnej príslušnosti zotrvať, nemal inú možnosť ako žiadať o tolerovaný pobyt a v súvislosti s uvedeným mu vznikli i náklady. Na úhradu správnych poplatkov v súvislosti so žiadosťami o udelenie, predĺženie tolerovaného pobytu, žiadosťou o udelenie trvalého pobytu, vystavením cudzineckého pasu, predĺženie

cudzineckého pasu od roku 2008 žalobca uhradil na Oddelení cudzineckej polície PZ v Nitre sumu vo výške 1 135 eur (vyplýva z potvrdenia MV SR na č. I. 306 spisu). Vynaloženie týchto nákladov žalobcom súd považoval za dôvodné a preukázané, keď v konaní nebolo sporné, že hlavným a jediným dôvodom pre neudelenie štátneho občianstva Slovenskej republiky žalobcovi bolo trestné stíhanie, nebyť ktorého by žalobca toto občianstvo získal a uvedené náklady za správne poplatky by nemusel vynakladať.

73. S poukazom na vyššie uvádzané skutočnosti súd vyhodnotil žalobu ako podanú dôvodne a žalobcovi priznal nárok na náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 27 200 eur a ďalej mu priznal nárok na náhradu skutočnej škody v sume 1 303,50 eur, čo spolu predstavuje sumu 28 503,50 eur.

74. Žalobca sa voči žalovanému domáhal tiež nároku na zaplatenie úrokov z omeškania, ktoré žiadal priznať v sadzbe vo výške 5 % ročne zo sumy požadovanej náhrady počnúc dňom 23.8.2018 do zaplatenia, teda dňom nasledujúcim po doručení žiadosti o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody žalovanej. Pri posudzovaní nároku žalobcu na úroky z omeškania súd vychádzal z ust. § 16 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z. v znení účinnom do 31.12.2008, ktorý osobitnú úpravu omeškania príslušného orgánu s úhradou nárokov na náhradu škody neupravoval, ako aj z ustanovenia § 563 Občianskeho zákonníka, v zmysle ktorého, ak čas splnenia nie je dohodnutý, ustanovený právnym predpisom alebo určený v rozhodnutí, je dlžník povinný splniť dlh prvého dňa po tom, čo ho o plnenie veriteľ požiadal. Nárok na zaplatenie úrokov z omeškania súd posúdil ako čiastočne dôvodný. Nárok na úroky z omeškania nemohol byť žalobcovi priznaný v súlade s petitom žalobného návrhu počnúc dňom nasledujúcim po doručení žiadosti o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody žalovanej (dňom 23.8.2018), keď zo samotnej žiadosti vyplýva, že žalobca žalovanú žiadal o úhradu náhrady škody v sume 201 303,50 eur v lehote do šiestich mesiacov. Dňom 23.8.2018 sa tak žalovaná ešte do omeškania s úhradou náhrady škody dostať nemohla. Súd žalobcovi nárok na zaplatenie úrokov z omeškania priznal dňom nasledujúcim po márnom uplynutí lehoty na plnenie určenej žalobcom v žiadosti o predbežné prerokovanie jeho nároku na náhradu škody, teda počnúc dňom 23.2.2019. Žalobca si nárok na zaplatenie úrokov z omeškania vyčíslil v zákonom stanovenej sadzbe s poukazom na ustanovenia § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka v spojení s § 3 nariadenia vlády č. 87/1995 Z. z. Vzhľadom na uvedené súd žalobcovi nárok na zaplatenie úrokov z omeškania priznal zo sumy priznanej náhrady škody vo výške 28 503,50 eur v sadzbe vo výške 5 % ročne počnúc dňom 23.2.2019 do zaplatenia a vo zvyšnej časti nárok žalobcu na ďalšie úroky z omeškania zamietol.

75. Podľa ustanovenia § 232 ods. 3 CSP lehota na plnenie je tri dni a plynie od právoplatnosti rozsudku. Súd môže v odôvodnených prípadoch určiť dlhšiu lehotu. Vzhľadom k tomu, že žalovaná je štátnym orgánom napojeným na štátnu pokladnicu, mal súd za to, že je dôvodné poskytnúť žalovanej primerane dlhšiu lehotu na plnenie a túto súd určil tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku.

76. Podľa § 255 ods. 1 CSP súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

77. Zásadu úspechu vo veci (§ 255 CSP) treba uplatniť aj na konania, v ktorých výška plnenia závisí od úvahy súdu alebo od znaleckého posudku. V týchto prípadoch však nejde o procesne neúspešného žalobcu, ak mu bola priznaná aspoň časť žalobou uplatneného nároku, nemožno ho totiž ad absurdum zaťažiť procesnou zodpovednosťou za predvídanie výsledku na základe úvahy súdu alebo znaleckej činnosti. Pri rozhodovaní o náhrade trov konania je potrebné rozlíšiť čo je základné a čo sprevádzajúce. Za základné sa považuje rozhodnutie, že do práva žalobcu bolo zasiahnuté, výška ujmy je potom druhotná a nadväzujúca (rozsudok Krajského súdu v Trnave zo dňa 13.12.2017, sp. zn. 10Co/191/2017, nález Ústavného súdu SR z 15.4.2020, sp. zn. II. ÚS 399/2019). V tomto prípade možno považovať žalobcu za procesne úspešného v konaní, pretože mu bola priznaná náhrada skutočnej škody v rozsahu ním požadovanom a v časti náhrady nemajetkovej ujmy vo výške na základe voľnej úvahy súdu. Vzhľadom na uvedené súd priznal žalobcovi právo na plnú náhradu trov celého konania, avšak iba z prisúdenej sumy.

78. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozsudku, a to samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom Okresného súdu Nitra na Krajský súd v Nitre. (§362 ods. 1 CSP)

V odvolaní sa uvedie, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, podpis a spisová značka tohto konania. (§ 127 ods. 1 a ods. 2 CSP) V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). (§ 363 CSP)

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania. (§ 364 CSP)

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že a) neboli splnené procesné podmienky, b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. (§ 365 ods. 1 CSP)

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej. (§ 365 ods. 2 CSP)

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania. (§ 365 ods. 3 CSP)

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z.z. o exekútoroch a exekučnej činnosti v platnom znení.